C/2025/1598

2025.3.13.

S12. sz. HATÁROZATA

(2024. október 16.)

a katasztrófákat követő tömeges sérülések esetén a betegek más tagállamba történő átszállításával nyújtott egészségügyi ellátás költségeinek megtérítéséről

(EGT-vonatkozású és az EK–Svájc-megállapodást érintő szöveg)

(C/2025/1598)

A SZOCIÁLIS BIZTONSÁGI RENDSZEREK KOORDINÁCIÓJÁVAL FOGLALKOZÓ IGAZGATÁSI BIZOTTSÁG,

tekintettel a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) 72. cikkének a) pontjára, amelynek értelmében az igazgatási bizottság feladata, hogy foglalkozzon valamennyi igazgatási jellegű, illetve a 883/2004/EK rendelet és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) rendelkezéseiből eredő értelmezési kérdéssel,

tekintettel a 883/2004/EK rendelet 20. cikkére és 27. cikkének (3) bekezdésére a természetbeni ellátás igénybevétele céljából történő utazással kapcsolatban,

tekintettel a 987/2009/EK rendelet 26. cikkére,

mivel:

(1) Amikor egy tagállamban olyan tömegkatasztrófa következett be (például súlyos tűzvész, vegyi/nukleáris baleset vagy világjárvány), amely a betegek másik tagállamba való átszállítását eredményezte, nem mindig volt egyértelmű, hogy melyik tagállam viselje az egészségügyi ellátás költségeit, és milyen jogalapon.

(2) További gyakorlati nehézségek adódhatnak abból, hogy tömeges sérülésekkel járó katasztrófa esetén kettőnél több tagállam is érintett lehet, ami egységes jogi megközelítést tesz szükségessé ebben a kérdésben.

(3) Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata (különösen a 2010. október 5-i *Elchinov* ítélet ([3])) szerint az előzetes engedély követelménye nem zárja ki a kórházi ellátás költségeinek visszatérítéséhez való jogot, ha az illetékes tagállamban más feltételek is teljesülnek. Ezért a biztosított személyeknek az illetékes tagállamtól eltérő tagállamba történő átszállítását annak érdekében, hogy tömeges sérülésekkel járó katasztrófát követően sürgős, életmentő egészségügyi ellátásban részesülhessenek, úgy kell értelmezni, hogy az a 883/2004/EK rendelet 20. cikkének hatálya alá tartozik.

(4) Ha az a tagállam, ahol tömeges sérülésekkel járó katasztrófa történt, nem képes a sérült/beteg személyeknek sürgős, életmentő egészségügyi ellátást nyújtani, akkor az, hogy az érintetteket át kell szállítani egy másik tagállamba, azt bizonyítja, hogy a szükséges egészségügyi ellátást nem tudták orvosilag indokolt határidőn belül biztosítani, amint azt a 883/2004/EK rendelet 20. cikke előírja.

(5) A tömeges sérülésekkel járó katasztrófák sajátos körülményei között gyakran nagyon bonyolult betartani a 883/2004/EK rendelet 20. cikkében előírt feltételeket, és előzetes engedélyt kérni arra, hogy egy másik tagállamban egészségügyi ellátást vegyenek igénybe.

(6) Az a döntés, hogy a tömeges sérülésekkel járó katasztrófát követően a betegeket átszállítsák egy másik tagállamba, a katasztrófa bekövetkezésének helye szerinti tagállam egészségügyi szolgáltatója által végzett orvosi elbírálás eredménye. Mivel nagyon bonyolult lenne kimerítő áttekintést adni arról, hogy mi minősülhet tömeges sérülésekkel járó katasztrófának, e tekintetben az eseti megközelítést kell előnyben részesíteni.

([1]) HL L 166., 2004.4.30., 1. o.
([2]) HL L 284., 2009.10.30., 1. o.
([3]) C-173/09. sz. *Elchinov*-ügy (2010. október 5-i ítélet)

(7) A tömeges sérülésekkel járó katasztrófák sajátos körülményei között a kezelésnek a velejárója az ellátás helye szerinti tagállamba való és az onnan történő szállítás (ahová a beteget azért szállították át, mert sürgős, életmentő egészségügyi ellátás nem állt rendelkezésre „orvosilag indokolt határidőn belül"). Az illetékes tagállam – még ha nem rendelkezik is az utazási és tartózkodási költségek megtérítéséről – kivételesen dönthet úgy, hogy fedezi a szóban forgó költségeket.

(8) Tömeges sérülésekkel járó katasztrófák bekövetkeztekor a betegek másik tagállamba történő szállítása esetén a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC) a hét minden napján, napi 24 órában gondoskodik a szükséges orvosi szállítás koordinálásáról és társfinanszírozásáról. Amikor a tagállamok úgy döntenek, hogy ilyen jellegű segítséget kérnek, az ERCC a szokásos eljárásainak megfelelően aktiválja az uniós polgári védelmi mechanizmust ([4]).

(9) A betegek hazaszállítását követően a lakóhely szerinti tagállamban vagy az illetékes tagállamban a kezelés nyomon követésére és/vagy folytatására (pl. az orvosi jelentések cseréjére, az orvosi rendelvények elismerésére stb.) vonatkozó iránymutatások megkönnyíthetik az ilyen esetek valamennyi érintett tagállam közötti kezelését.

A 883/2004/EK rendelet 71. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően eljárva,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. Ez a határozat megállapítja az egészségügyi ellátás költségeinek megtérítésére vonatkozó szabályokat arra az esetre, ha katasztrófákat követő tömeges sérülések áldozatait más tagállamba szállítják át.

2. A valamely tagállamban biztosított sérült/beteg személyeknek egy tömeges sérülésekkel járó katasztrófa után az illetékes tagállamtól vagy a lakóhely szerinti tagállamtól – ahol S1 vagy SED S072 jelű dokumentummal nyilvántartásba vannak véve – eltérő tagállamba való átszállítást követően nyújtott természetbeni ellátások a 883/2004/EK rendelet 20. cikke és 27. cikkének (3) bekezdése hatálya alá tartoznak.

3. Tömeges sérülésekkel járó katasztrófa esetén az illetékes tagállam utólag kiállítja az S2 engedélyt a 883/2004/EK rendelet 20. cikke értelmében annak érdekében, hogy az illetékes tagállam fedezze az ellátás helye szerinti tagállamban – ahova a beteget átszállították, de ahol a beteg nem biztosított vagy nincs S1 vagy SED S072 jelű dokumentummal nyilvántartásba véve – nyújtott természetbeni ellátások költségeit.

4. Ha a lakóhely szerinti tagállamban (ahol a beteg S1 vagy SED S072 jelű dokumentummal nyilvántartásba van véve) tömeges sérülésekkel járó katasztrófa történt, és a beteget az illetékes tagállamtól eltérő tagállamba szállítják át, a lakóhely szerinti tagállam a 987/2009/EK rendelet 26. cikkének (3) bekezdése értelmében utólag S2 engedélyt állít ki annak érdekében, hogy az illetékes tagállam fedezze az ellátás helye szerinti tagállamban – ahova a beteget átszállították, de ahol a beteg nem biztosított vagy nincs S1 vagy SED S072 jelű dokumentummal nyilvántartásba véve – nyújtott természetbeni ellátások költségeit, figyelembe véve a 883/2004/EK rendelet 20. cikkének (4) bekezdését és 27. cikkének (5) bekezdését.

5. A (3) vagy (4) bekezdéssel összhangban utólag kiállított S2 engedélynek egyértelműen utalnia kell arra, hogy egy tömeges sérülésekkel járó katasztrófával összefüggésben valamely másik tagállamba átszállított beteg számára nyújtott sürgős, életmentő egészségügyi ellátásra vonatkozik.

6. Annak eldöntésekor, hogy az adott eset tömeges sérülésekkel járó katasztrófának minősül-e vagy sem, a tagállamok előnyben részesítik az eseti elbírálást.

A melléklet tartalmazza a „tömeges sérülésekkel járó katasztrófának" tekinthető helyzetek nem kimerítő felsorolását.

([4]) https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_hu.

7. A 987/2009/EK rendelet 26. cikkének (8) bekezdése értelmében amennyiben az illetékes tagállam nemzeti jogszabályai rendelkeznek a biztosított személy kezelésétől elválaszthatatlan utazási és tartózkodási költségek megtérítéséről, az ellátás helye szerinti tagállamba és az onnan történő szállítás költségeit (beleértve az ellátás helye szerinti tagállamból a lakóhely szerinti tagállamba történő szállítást is) a tömeges sérülésekkel járó katasztrófát követő átszállítás esetén az az illetékes tagállam viseli, amely az S2 dokumentumot kiállította (vagy amelynek nevében az S2 dokumentumot a lakóhely szerinti tagállam a 987/2009/EK rendelet 26. cikkének (3) bekezdése alapján kiállította).

   Az illetékes tagállam azonban – a kivételes körülményekre tekintettel – akkor is dönthet úgy, hogy megtéríti a szállítási és egyéb kapcsolódó költségeket, ha erről nemzeti jogszabályai nem rendelkeznek.

8. Ez a határozat nem érinti a tagállamok közötti, a határokon átnyúló egészségügyi ellátásról szóló kétoldalú megállapodásokat.

9. Ezt a határozatot az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni. A határozatot a kihirdetését követő második hónap első napjától kell alkalmazni.

az igazgatási bizottság elnöke
Pákozdi Ildikó

MELLÉKLET

A tömeges sérülésekkel járó katasztrófák nem kimerítő felsorolása:

— súlyos tűzvész

— súlyos (légi, közúti vagy tengeri) közlekedési baleset

— vegyi baleset

— nukleáris baleset

— világjárvány

— földrengés

— árvíz

— bombázás

— lavina